

TURČIJA

Jadranje ob Turški obali? A ni dolgočasna? To so pogosta vprašanja ljudi s katerimi se pogovarjam o jadraniu v Turčiji .Nasprotno. Mogoče se bo komu zdelo, da je ta reportaža plačana s strani turških čarteristov ali njihovih turističnih organizacij. Po dolgih letih na Jadranu, kjer se že desetletje ukvarjam s skiperažami in transferji plovil in mnogih preplutih eksotičnih destinacijah, sem bil prijetno presenečen nad turškim morjem in njihovo gostoljubnostjo.

Jadrnico, Beneteau Cyclades 50.5 sem prevzel v marini Gocek. Za ta kraj sem se odločil zaradi bližine letališča Dalaman. Letališče je od Goceka oddaljeno 25 minut vožnje s taksijem. Druga možnost je bilo mesto Marmaris, ki je od letališča oddaljeno uro in pol vožnje z avtomobilom. Transfer vam po želji organizira podjetje kjer najamete plovilo. Cena transferja se giblje od 40 – 100 evrov, odvisno od števila potnikov. Turk marina v Goceku je lepo urejena. V marini najdete dobro založen market, kjer vam prodajalci kupljeno blago z vozički dostavijo na plovilo, restavracijo, čiste in lepo urejene sanitarije, v recepciji vam bodo prijazni uslužbenci natisnili vremensko napoved in to brezplačno. Jadrnica z imenom Dancing Queen, na kateri sem jadrал s skupino francoskih gostov, je lahko marsikateremu čarteristu na Hrvaškem in tudi drugod po svetu za vzgled. Čistoča, tako zunanost kot notranost barke je brezhibna. Kljub temu, da je za vsakega gosta komplet brisač že v kabini, vam na jadrnico dostavijo še dodaten komplet brisač tako da jih v vaši prtljagi ne potrebujete. Ker sem priletel šele pozno zvečer, sem prosil Namika, kakor je bilo ime vodji baze, ali mi lahko pusti jadrnico odprto, da prespim na njej. Čeprav se prej nisva nikdar videla, me je jadrnica čakala odprta. Moji gostje so prispeli naslednji dan v večernih urah. Sam sem si preko dneva ogledal mestece, kjer najdete vse potrebno za oskrbo na plovilu, trgovine z navtično opremo, tako tehnično kot modno. Ne manjka restavracij, kavarn, prodajaln s spominki in ostalo kramo. Iz marine do središča mesteca je manj kot 10 minut hoje ob morju.

Zvečer je prispela moja posadka. Voznik kombija jih je čakal na letališču, kot je bilo dogovorjeno. Po vkrcanju je sledila nabava v bližnjem marketu, nato večerja v restavraciji. Cena večerje je znašala 13 evrov na osebo, vključno s pijačo. Naslednje jutro smo izpluli iz marine. Ujeli smo dober veter, ki običajno piha iz NW smeri. Pluli smo proti 15 milj oddaljenemu zalivu Karacaoren. V zaliv lahko vplujete med dvema manjšima otočkoma ali okrog večjega otoka. Predlagam varnejšo a malenkost daljšo pot. V zalivu vas bo na bojo privezal lastnik gostilne ali njegov pomočnik. Postavljenih je 40 boj, nekatere so samostojne, pri drugih boste krmo vezali na obalo. Tudi sicer je v Turčiji navada sidro- krma obala, tudi zaradi globlin v zalivih. Zalivi so po sredini globoki več kot 10 metrov, obala se strmo dvigne in krmo lahko vežete zelo blizu obale. V več zalivih so bile na obali že vbetonirane privezne bitve, jadrnice so pa v večini opremljene s kolutom na krmi, na katerem je med 50 in 60 m vrvi, ki služi za privez na obalo. Privez na boji je seveda brezplačen. Večerja v gostilni, ki je sicer malo improvizirana, je pa zato nekaj posebnega in vsekakor vredna obiska, je bila okusna. Poskusili smo različne jedi, od žara do »kastrole« kakor sem sam preimenoval jed, ki jo dobiš v lončeni posodi. Na začetku servirajo njihove tipične predjedi, sledi glavna jed in sladica. Cena po osebi, vključno s pijačo znaša 15 evrov. Naslednje jutro smo odrinili proti 30 milj oddaljenemu mestecu Kas. Vmes smo se ustavili ob 10 milj dolgi mivkasti plaži, kjer so se nekateri člani posadke sprehodili do antičnih ruševin Patara. Okrog 18 ure smo pristali v mestecu Kas, še prej pa smo se namakali v enem od zalivov pred mestom. V mestu je okrog 20 privezov. Ozek zaliv je zaščiten z visokim valobranom, v zalivu vržete sidro in se s krmo privežete na obalo. Cena priveza za 15 metrsko jadrnico je znašala 36 evrov, v ceni je bila vključena električna. Cena je sestavljena iz postavk za privez, električno in vodo. Uporaba wc-ja (0,75 eur) in tuširanje (3 eur) računajo posebej, če seveda želite uporabo. Imajo tudi pralnico. Pranje in sušenje perila vas bo stalo 5 evrov, oprano in posušeno bo v največ dveh urah. Je pa potrebno poudariti, da so sanitarije urejene in čiste. Na splošno sem bil zelo presenečen nad izredno lepo urejenimi in čistimi sanitarijami povsod ob turški obali. Če rabite samo privez, bi ta znašal 24 evrov. Za primerjavo, cena za 13 metrsko jadrnico na Visu v Kutu, kjer ni sanitarij, znaša 62 evrov. V mestu Kas je na voljo velika izbira restavracij. Večerja, ki vključuje predjed, glavno jed, sladico in pijačo vas bo stala med 10 in 25 evri na osebo. Naš cilj za naslednji dan je bilo mesto Finike. Med potjo smo se zasidrali v zalivu Andriake, od koder se je del posadke odpravil na ogled svetišča MYRA. Med zasidranimi jadrnicami in guleti vozi vodni taksi do obale, tam vas pa s kombiji ali minibusi odpeljejo do svetišča. Ogled traja približno dve uri. Po ogledu smo se napotili proti marini v mestu Finike. Na vhodu v marino sta nas v gumenjaku pričakala mornarja in nas spremljala do

prostega priveza. Eden od njiju je poskrbel za privez na pomolu, drugi je medtem privezal »muring« na premcu. Kaj takšnega se pri naših južnih sosedih ne zgodi niti v snu. Ampak to je njihov problem. Za ogled mesta potrebujete nekaj več časa, čeprav ni nič posebnega. Smo pa zvečer, ko smo pripravljali ruto za naslednji dan, bili pred dilemo. Eden od članov posadke, ki so ga navduševale ruševine, je hotel do Olymposa, kar bi pomenilo dve 30 milj dolgi razdalji pri povratku in to jadrnanja v veter. Tako smo se odločili, da se iz mesta Finike začnemo vračati proti našemu izhodišču. Za cilj smo si izbrali zaliv Kekova. Moj predlog za vas: izpusite Finike in raje dva dni uživajte v zalivčkih za otokom Kekova, kakor se imenuje tudi zaliv za otokom, ki pa ima še nekaj imen, najpogosteje ga domačini imenujejo Ucagiz. Privez smo poiskali v mirnem zalivu, kjer je postavljen ponton. Prostora za privez je vedno dovolj. Na ponton se lahko privežete iz zunanje ali notranje strani. Če se boste odločili za slednjo, pazite na globino. Cena za privez in elektriko znaša 18 evrov za 15 metrsko jadrnico. V vasi je nekaj prodajaln, manjši market, kupite lahko sadje in zelenjavo, ne manjka pa tudi restavracij. Cene hrane so si podobne. Med 10 in 20 evri. Za ceno rib se lahko tudi pogajate. Naslednje jutro smo naredili postanek v vasi Kale, oddaljeni dobro miljo, kjer si nad vasjo lahko ogledate trdnjavo. Privez pred restavracijo vas ne bo stal ničesar. Prijazni lastnik restavracije vas bo privezal, če boste popili kakšno hladno pijačo, bo pa tudi vesel. Za otokom Kekova, ki dobro umiri valove, ki jih dvigne NW veter, se skriva veliko zalivčkov. Če boste pluli iz smeri Andriake, pazite na višino, saj v zraku visi električni kabel. Višina na karti je sicer 26 metrov, vendar je v sredini manj, z jadrnico pa ne gre čisto ob otoku. Boste pa v kakšnem od teh zalivov zagotovo sami. Enkratno področje za kakšen romantičen večer na sidru. Nočno kopanje v 27, ponekod tudi do 29 stopinj C topli vodi. Mi smo iz Kekove odjadrnali na grški otok Kastelorizo, ki je oddaljen 15 milj. Simpatično mestece, z nekaj restavracijami, manjšo malo slabše založeno trgovino, privez je brezplačen, vstopno izstopnih formalnosti ni potrebno urejati, je pa priporočljivo, da se naslednji dan zjutraj pred 10 uro odpravite. Če se seveda ne boste večer prej predolgo zadržali v baru na obali, ki je odprt do jutra, glasba iz lokala pa ni tako glasna, da bi motila spanje prebivalcev mesteca. Pri vplutju ne pozabite izobesiti grške zastave, prav tako jo je dobro takoj po izplutju tudi sneti. Za naslednji cilj smo si izbrali mestece Kalkan. 15 milj lahkotnega jadrnanja, vmes postanek za kopanje in okrog 17 ure pristanek v mestu. Podobno kot v Kasu, tudi tukaj vržete sidro in krma-obala. Cena priveza, elektrike in vode je znašala 45 evrov. S taksijem se lahko odpravite 25 km v notranjost na ogled ruševin Letoon. V okolici je še več antičnih in bizantinskih ruševin. Samo mestece je turistično zelo zanimiva destinacija. Ogromno število prodajaln z vsem mogočim, restavracij in barov. Pristan je podobno kot v Kasu, zaščiten z visokim valobranom, na valobranu se pa nahaja bistro, od koder lahko občudujete sončni zahod. Cene večerje so podobne kot drugod. Lahko pa si izberete kakšno bolj prestižno restavracijo, vendar tudi tam ne boste plačali več kot 35 evrov na osebo. Naslednje jutro smo iz Kalkana odpluli zgodaj saj nas je čakalo 28 milj jadrnanja v veter. Zjutraj je bilo bolj brezveterje, tako, da smo 20 milj prepluli z motorjem, zadnjih 8 pa smo jadrnali. Namenili smo se v zaliv Karacaoren, kjer smo bili že prvi dan, vendar v drugo uvalo v NW delu zaliva. Okrog 16 ure smo se želeli zasidrati v uvali, vendar nas je prijazni lastnik prosil, če se lahko vrnemo kasneje, da pa nam bo pustil mesto za privez. Odločili smo se, da odplujemo proti 2 milje oddaljenemu otočku Germini in si še tam ogledamo nekaj bizantinskih ruševin. Ko smo se zasidrati je do nas priplul čoln na katerem sta bila mama in sin, ki sta ponujala palačinke. Le-te pripravita kar na čolnu, z nadevi po želji. Dogovorili smo se, da nam jih bosta pripravila naslednji dan za zajtrk. Po ogledu in potapljanju med podvodnimi ruševinami smo se okrog 20 ure vrnili v prej omenjeno uvalo in res nas je čakalo mesto za sidranje in privez na obalo. Le do restavracije se je treba sprehodit v hrib. Zjutraj sta, kot je bilo dogovorjeno, priplula mati in sin, prinesla sveži kruh in nam pekla palačinke. Cena za komad je bila 5 turških lir. Po zajtrku smo odpluli proti marini Gocek, vmes smo se ustavili v zalivu, se naplavali v toplem morju in popoldne pristali v marini. Del posadke je namreč naslednji dan odletel domov. S preostankom posadke smo po njihovem odhodu odpluli proti 34 milj oddaljenemu zalivu Ekincik. Od tam vas s čolni odpeljejo po reki do mesta Dalyan. Med plovbo po reki lahko občudujete antične hiše, ki so vklesane v skale, na koncu pa se lahko namažete z muljem, za katerega pravijo, da zelo blagodejno vpliva na kožo. Jadrnico smo privezali v My marini, ki je lep primer, kakšna mora biti marina v naravnem okolju. Če se odločite za večerjo v restavraciji nad marino, vam bodo za privez računali 10 evrov. Z elektriko in vodo. V sanitarije ne morete vstopiti z lastno obutvijo, ampak vam na vhodu dajo cikle, je pa temu primerno čisto. V marini, ki sicer nima veliko privezov, je poskrbljeno za vse. Market, trgovinica s spominki, smetnjaki za ločevanje odpadkov, ... Zanimiv je tudi način strežbe pri večerji. Na vozičku vam

pripeljejo različne predjedi, ki si jih izberete, prav tako je z ribami in mesom ter s sladicami. Zanimivo. Jedilni list v živo. Zjutraj smo se odpravili proti mestu Fethiye, ki je znano turistično središče. Med postankom v lepem zalivčku smo lahko opazovali akrobacije nekaterih sidranja v vetru neveščih skiperjev. Popoldne zna v zalivih pihati veter v bok, zato je pri sidranju potrebno vedno spustiti dovolj verige, krmo pa vezati bolj v smer vetra. Povsod kjer sem sidral, je sidro dobro držalo. Naša plovba se je nadaljevala v mesto Fethiye. Privez smo poiskali v marini. Tudi tukaj se nam ni bilo potrebno ukvarjati z muringom, saj je to namesto nas opravil delavec marine. Zanimivo turistično mesto, z veliko izbiro restavracij, trgovin, ... Zjutraj smo v marini natočili gorivo. Tudi za to poskrbijo prijazni uslužbenci črpalke. Gorivo vam nalije uslužbenec črpalke, pri čemer pazi, da ne bi kakšna kapljica goriva padla na barko. Potem ko smo nalili gorivo, smo odpluli proti naši izhodiščni marini, 15 milj oddaljenemu Goceku. Vmes smo se ustavili v zalivu pred marino, kjer smo se še zadnjič na tem dopustu kopali v zelo topli vodi. Popoldne smo pristali v marini in opravili formalnosti pri predaji barke.

Skratka nad jadranjem v tem delu Turčije sem bil navdušen. Prijazni, nevsiljivi ljudje, dober navtični servis, ugodne cene, čistoča sanitarij, toplo in čisto morje in nenazadnje, zelo lepo vzdrževana barka, so navdušili tudi moje francoske goste, s katerimi bomo letos spet jadrili po turških vodah.

Milan Farkaš